

УДК 376 (438)

М. КІЧУЛА

Тернопільський національний економічний університет

МОНІТОРИНГ: КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ

У статті автор робить спробу здійснити порівняльний аналіз розвитку поняття «моніторинг» у науково-педагогічній літературі Польщі та України. Для більш широкого розуміння моніторингу вивчаються ключові поняття, що використовуються для окреслення змісту такого складного феномену. Розглядаються основні завдання, які виконує моніторинг в освітніх системах досліджуваних країн.

***Ключові слова:** моніторинг, якість освіти, евалуація (оцінювання), управління, інформація.*

Актуальність дослідження. Покращення якості освіти є нагальною проблемою всіх без винятку країн світу. Кожен розуміє, що саме якісна освіта є запорукою прогресивного розвитку та конкурентоспроможності держави на світовому ринку. Постійний контроль, спостереження та попередження недоліків, а також підвищення ефективності функціонування освіти забезпечує певну якість освіти. Всі ці функції увібрав у себе моніторинг. У даний час моніторинг використовується в практиці управління вишами у двох основних аспектах. З однієї сторони, його розглядають, як технологію організації освітнього процесу, яка сприяє вирішенню актуальних освітніх завдань. З іншого боку, моніторинг виступає у вигляді засобу отримання інформації в процесі проведення досліджень системи управління чи управлінського контролінгу. Оскільки моніторинг ще не знайшов свого конкретного відображення в освітній практиці нашої держави, тому унікальним і найдоступнішим для нас є надбання досвіду нашого «експобратима» – Польщі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Освітня система Польщі, як учасниця Євросоюзу та нашого найближчого сусіда, викликає неабиякий інтерес у наукових колах. Різні її аспекти досліджують українські та зарубіжні науковці. Так, досягнення в реформуванні польської освіти висвітлено у працях І. Ковчиної, Е. Лодзінської, О. Ляшенко, К. Хиц. Праці А.Вихруща та Н. Ничкало частково присвячені здобуткам педагогічної освіти Польщі XXI століття. Проблеми моніторингу якості освіти, який пов'язаний з процесами педагогічного управління й розроблення певних технологій щодо покращення якості освіти, присвячені публікації, О. Ляшенко, Т. Лукиної, В. Андрущенка.

Порівняльний аналіз структури поняття «моніторинг» в освітній практиці України та Польщі і є **метою** нашої статті. Виходячи з поставленої мети, **завданням**

нашого дослідження є: 1) здійснити історичний огляд розвитку поняття моніторинг в освітній практиці України та Польщі; 2) проаналізувати отримані дані щодо структури поняття.

Основний виклад матеріалу. В Польщі вимірювання якості розпочалося ще з 1994 року від програми удосконалення кадрів, за допомогою програми управління TERM-PHARE. Метою програми була перепідготовка директорів шкіл, працівників контролюючих органів, представників організацій удосконалення якості у вищезазначеній сфері. Під час створення програми експерти з країн ЄС із фахівцями з польської сторони вибирали і опрацьовували модулі підготовок з придатними матеріалами для запровадження змін в польській освіті. В процесі запровадження постали питання підготовки тих працівників, які перш за все відповідають за організаційний розвиток школи. Серед різних модулів постав проект розробки нових форм ведення педагогічного нагляду. Автором терміну «вимірювання якості» праці школи є д-р Стефан Влазло і його співробітники: Ірена Дзієрзговска, Марія Маріон-Тхомсон, Анніе-Маріє Цларцк [22, с. 32].

Процедура вимірювання якості викликала значний інтерес до себе, свідченням цього може слугувати її визнання як ефективною і прикладною формою, що стає рівноправною педагогічному нагляду. У серпні 1999 року вийшла ухвала про педагогічний нагляд, головним принципом якого є вимірювання якості праці школи як основної форми контролю з боку директора школи, а також іншими вище стоячими інстанціями. Продовжуючи цей короткий історичний огляд, стосовно вимірювання якості, не можемо не згадати 23 квітня 2004 року, день оприлюднення нової Ухвали Міністра Національної Освіти і Спорту у справі докладних засад забезпечення педагогічного нагляду, списку посад, вимог до педагогічних кваліфікацій, необхідних кваліфікацій в процесі педагогічного нагляду, а також кваліфікації осіб, яким можна доручати проведення досліджень і опрацювання експертиз, яка остаточно ввела поняття вимірювання якості праці школи як дії директора і педагогічної ради [26]. Сформульована в новій ухвалі дефініція вимірювання якості праці школи переформується із ст. 33 рота. 1 пункт. 1 і 2 закону про систему освіти, і визначає вимірювання якості як комплекс організованих і систематичних дій органів, які здійснюють педагогічний нагляд, який слугує для оцінювання стану, умов і ефектів дидактичної, виховної і навчальної мети, а також іншої статутної діяльності шкіл та фіксування прогресу у цій сфері. Вимірювання якості праці школи має на меті діагностування здобутків шкільних стандартів якості, тобто забезпечення самій школі інформації про якість її праці [26].

Якість можна: контролювати, вимірювати, управляти нею, а також удосконалювати її. У публікаціях польських науковців стосовно проблеми менеджменту якості освіти з'являється, як синонім процедури вимірювання якості праці школи, моніторинг – планова самообсервація кожної фази процесу організаційного розвитку школи [27, с. 56].

У світлі вищесказаного актуальним є здійснити порівняльний аналіз дефініції та структури поняття «моніторинг» у польській та українській педагогіці. Такий аналіз дозволить визначити перспективи подальшої співпраці та інтеграційних процесів у сфері освіти та науки. Результати дослідження показані в таблицях 1, 2.

Структура дефініції поняття моніторинг:

- 1) регулярне і систематичне вимірювання освітнього процесу згідно з визначеними критеріями;
- 2) безперервна обсервація способу реалізації призначеної мети;
- 3) систематичне і організоване спостереження за якістю праці школи;
- 4) спостереження за перебігом дій, збір інформації, нагромадження даних;
- 5) поточна, безперервна реєстрація інформації [21, 22, 23, 24, 25, 27].

Таблиця 1

Дефініція поняття «моніторинг» у польській педагогіці

№ п/п	Автор (рік)	Структура поняття				
		1	2	3	4	5
1	Stefan Wlazło «Mierzenie jakości pracy szkoły (współautorka I. Dzierzgowska)», MEN Radom, 1995	+		+		+
2	E. Goźlińska «Słowniczek nowych terminów w praktyce szkolnej», CODN Warszawa, 1998					
3	I. Dzierzgowska «Mierzenie jakości szkoły podstawowej», Warszawa, 2000			+	+	
4	Niemierko B. i J. Brzdąk (red.) «Dwa rodzaje oceniania szkolnego. Ocenianie wewnątrzszkolne i zewnętrzne a jakość pracy szkoły», Katowice: ROME «Metis», 2002			+		+
5	Ewa Dombrowska «Budowanie systemu jakości w opraciu o wewnętrzne mirzenie jakości pracy szkoły», MERITUM 2 (2), 2006 p.		+	+		
6	Krystyna Wiącek «Budowanie systemu jakości w opraciu o wewnętrzne mirzenie jakości pracy szkoły», MERITUM 2 (2), 2006		+	+		
7	K. Olejniczak «Ewaluacja jako narzędzie zarządzania w sektorze publicznym», Warszawa, 2007	+			+	
8	Ewa Gałka «O ewaluacji Część pierwsza: Ewaluacja projektów – dlaczego?», 2008	+				+
9	Barbara Sokoł «Mierzenie jakości pracy szkoły», 2008		+	+	+	
10	Wojciech Przybylski «Ewaluacja dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Metody, nadrzędzia, dobre praktyki», Kraków, 2010	+			+	
11	Seweryn Rudnicki «Ewaluacja dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Metody, nadrzędzia, dobre praktyki», Kraków, 2010	+			+	
12	Ana Szwed «Ewaluacja dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Metody, nadrzędzia, dobre praktyki», Kraków, 2010	+			+	

Як видно із таблиці 1, польські науковці не дають єдиного визначення такому складному поняттю, а ототожнюють його з педагогічним наглядом чи евалуацією (оцінюванням) [25]. Проте майже кожен дослідник відзначає, що моніторинг є певним спостереженням за реалізацією концепції праці школи і полегшує відповідь на питання, чи виконується основна мета навчального закладу, перш ніж школа буде перевірятися органами контролю. Моніторинг допомагає в спостереженні за змінами

під час впровадження нових концепцій. Є також способом діагностики реалізованого освітнього права. Моніторинг, в інтерпретації польських дослідників має таку мету:

- Прагнення досягнути оптимального рівня власної якості праці через систематичний аналіз реалізації запланованих завдань.
- Напрявлення у відповідне русло та покращання якості праці в дидактичному процесі.
- Ефективний засіб для розв'язання проблем.
- Поточний аналіз реалізації поставлених завдань.
- Одержання інформації з метою покращення якості і ефективності праці навчального закладу.
- Аналіз свого особового і фахового розвитку.
- Зауваження щодо ефективності праці школи.
- Удосконалення [23, 24, 25,27].

Як свідчать результати проведеного нами теоретичного аналізу науково-педагогічних, публіцистичних та інформаційних джерел, моніторинг увійшов в освітнє середовище України зовсім недавно.

Таблиця 2

Дефініція поняття «моніторинг» в українській педагогіці

№ п/п	Автор (рік упровадження)	Структура поняття						
		1	2	3	4	5	6	7
1	Локшина О.І. «Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи», К.: К.І.С., 2004	+	+				+	
2	Іванюк І. «Міжнародні порівняльні дослідження як інструмент моніторингу якості освітніх систем», К.: К.І.С., 2004	+	+					+
3	Ляшенко О. «Концептуальні засади моніторингу якості освіти», К.: К.І.С., 2004	+	+				+	
4	Волобуєва Т.Б. «Управлінський супровід моніторингу якості освіти», Х.: Видавнича група «Основа», 2004	+	+				+	
5	Рябова З.В. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учнів 6-7-річного віку (управлінський аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. – К., 2004	+		+		+		
6	Вікторов В.Г. «Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз): Монографія», Дніпропетровськ: Пороги, 2005	+	+				+	
7	Чернікова Л.Г. «Моніторинг: Практика впровадження», Київ : Плеяди, 2005	+	+		+		+	

8	Лукіна Т. О. «Моніторинг якості освіти: теорія і практика», К.: Плеяди, 2005	+		+		+		
9	Патрикаєва О. О. «Моніторинг якості освіти: теорія і практика», К.: Плеяди, 2005	+		+		+		
10	Кісіль М. В. «Моніторинг як складова системи управління якістю вищої освіти», Д.: ДРІДУ НАДУ, 2009	+	+			+		

Розглянувши еволюцію розвитку поняття «моніторинг», варто віднести до структури даного поняття:

1. Спостереження і попередження.
2. Елемент системи управління.
3. Засіб ефективного функціонування системи прогнозування.
4. Відстеження, діагностику, прогнозування результатів діяльності.
5. Регулярне і систематичне вивіряння освітнього процесу згідно з визначеними критеріями.
6. Систематичний збір релевантної інформації.
7. Прогнозуванні, оцінювання і контроль [2, 4, 6, 8, 13,14, 15, 17].

Як бачимо (Таблиця 2), українські вчені визначають як один із головних компонентів моніторингу, що міцно закріпився у вигляді основної функції, нерозривність моніторингу і системи управління. Від простого спостереження і нагляду моніторинг перейшов у систему заходів, дій, які орієнтовані на збір інформації, визначення призначення цієї інформації для використання в управлінській діяльності [13, 14].

Для більш широкого розуміння моніторингу розглянемо ключові поняття, що використовуються для окреслення змісту такого складного феномену (Таблиця 3) [1, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 22, 23].

Таблиця 3

Ключові поняття для окреслення змісту процесу моніторингу

№ п/п	Автор або джерело (рік впровадження)	Зміст
1	Ральф Тайлер (30-50-ті рр. XX ст.)	Концепція моніторингу , у якій акцентовано увагу на важливості системного підходу до цієї справи, починаючи від структурування змісту освіти й закінчуючи ефективним оцінюванням навчальних досягнень учнів з основних дисциплін з урахуванням не тільки здобутих знань, але й набутих вмій та навичок.
2	Інститут ЮНЕСКО у Гамбурзі (1952 р.)	Становлення моніторингу як системи збору інформації та запровадження регулярних конференцій з питань діагностики якості освіти.
3	Орлов А.А. (1996 р.)	Моніторинг професійного розвитку. Поняття моніторинг означає планомірне діагностичне стеження професійно-освітнього процесу. Головним моментом моніторингу є діагностика динаміки професійного розвитку учнів і внесення коректив в процес професійного навчання.

4	Беспалько В.М. (1996 р.)	Моніторинг якості навчання – як засіб управління освітою.
5	Міжеріков В.А. (1998 р.)	Моніторинг – контроль із періодичним стеженням за об'єктом моніторингу і обов'язково зі зворотним зв'язком.
6	Вройнстїйн А.І. (2000 р.)	Система моніторингу – це система, яка включає: збір даних з розвитку навчального процесу, успішність, число відчислених, кількість випускників, показників по безробіттю та процент працевлаштованих.
7	Дахін А.А. (2000 р.)	Модель моніторингу – механізм зворотних зв'язків і способів корекції можливих відхилень від планових результатів.
8	Майоров А.Н. (2000 р.)	Моніторинг в освіті – це система збору, обробки, зберігання і розповсюдження інформації про освітню систему чи окремі її компоненти, яка орієнтується на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє судити про стан об'єкта в будь-який момент часу і робить прогноз про її розвиток.
9	Шишов С.Е., Кальней В.О. (2000 р.)	Моніторинг якості освіти – це систематична і регулярна процедура збору даних із важливих освітніх аспектів на національному, регіональному і місцевому (включаючи школу) рівнях. До системи моніторингу якості освіти входять такі елементи: 1. Встановлення стандарту і операціоналізація: визначення стандартів, операціоналізація стандартів в індикаторах (вимірювані величини); встановлення критерію, за допомогою якого можна судити про досягнення стандартів. 2. Збір даних і оцінка: збір даних; оцінка результатів. 3. Дії: прийняття відповідних заходів, оцінювання результатів вжитих заходів у відповідності до стандартів.
10	Матрос Д.Ш., Полев Д.М., Мельников Н.Н. (2001 р.)	Освітній моніторинг – це система організації збору, збереження, обробки і розповсюдження інформації про діяльність педагогічної системи, яка забезпечує безперервне спостереження за її станом і прогнозуванням її розвитку.
11	Бершадський М. (2002 р.)	Моніторинг технології навчального процесу – система збору, обробки, збереження та використання інформації про навчальний процес, призначена для інформаційного забезпечення управління його ходом дій, яка дозволяє описувати стан учнів у будь-який проміжок часу великою кількістю певних властивостей, необхідних і достатніх для вибору адекватної моделі навчання і прогнозування подальших змін.
12	Мігаль В.І., Мігаль Е.А. (2002 р.)	Педагогічний моніторинг – система спрямованої діяльності педагогів освітніх закладів зі збору, збереження, систематизації, узагальнення і використання для проектування і корекції інформації про стан і тенденції в освітній системі. Елементами педагогічного моніторингу є форми поточної оцінки, проміжні (самостійні, зрізи знань і контрольні роботи) і підсумкові атестації (екзамени), складання графіків і звітів, проведення педагогічних нарад і консилиумів та інше.

13	О. Локшина, Б. Верстепен, Т. Невілл Послтвейтс, А. Тайджнман, Дж. Уілмс (2003 р.)	Моніторинг стандартів освіти - передбачає систематичне збирання фактів про контекст, вхідні ресурси, процеси й результати в системі освіти.
14	С.Бабінець, Т. Стофер (2006 р.)	Під моніторингом розуміють відповідні механізми контролю й відстеження якості освіти, постійне спостереження за навчально-виховним процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату. Моніторинг якості освіти пов'язаний з такими педагогічними категоріями, як об'єкт і предмет дослідження; постановка завдання; формулювання гіпотези; збір інформації, планування, організація, систематизація; узагальнення та обробка даних; формування наукових прогнозів і відповідних пояснень; розробка та добір відповідного діагностичного інструментарію.
15	Л. Гудмен, Г. Зіняков, О. Пермякова, В. Шерман, І. Шимків (2008 р.)	Моніторинг у системі оцінювання якості навчання - передбачає регулярне спостереження за рівнем засвоєння знань та вмій у процесі навчання, виявлення відхилень від освітніх стандартів і прийняття адекватних ситуації управлінських рішень.
16	А. Швед, С. Рудніцкі, Г. Брид, М. Ялонек, Б. Ворека, М. Ясінський (2009 р.)	Процес моніторингу якості освіти повинен пронизувати всю систему безперервної освіти, саме тому в його моделі визначальним є: якість освіти на рівні управління (державному, регіональному, рівень шкіл); якість освіти за ступенями безперервного навчання (дошкільна, шкільна, початкова, середня (леценціат) і вища професійна освіта); якість освіти залежно від безпосереднього підпорядкування освітнього закладу державі чи приватному сектору; якість поточного функціонування і якість розвитку.

Підводячи підсумки розглянутого, є підстави зробити **висновок**, що спільним для моніторингу в освітніх системах обох країн є вирішення наступних завдань: 1) оцінка якості результатів освіти; 2) оцінка якості організаційних, навчальних, психолого-педагогічних, матеріально-технічних та інших засобів забезпечення навчального процесу; 3) оцінка якості розроблених та запланованих освітньо-професійних програм; 4) оцінка діяльності професорсько-викладацького складу, якості викладання; 5) здійснення порівняльного аналізу реальних показників освітнього процесу і поставлених завдань; 6) збір, збереження та обробка інформації про контролюючі показники діяльності праці навчального закладу; 7) стимулювання інноваційної активності управлінської діяльності.

Перспективні напрямки роботи ми вбачаємо у необхідності поглибленого вивчення поняття «моніторинг якості освіти», що є досить новим для сучасної педагогіки і тому має велике значення з точки зору визначення його сутнісної характеристики різними дослідниками.

Список використаних джерел

1. Волобуєва Т. Моніторинг якості освіти учнів : регіональна програма Донецької області «Моніторинг якості освіти (2002 – 2004 рр.) / Т. Волобуєва // Моніторинг якості освіти : стан новлення та розвиток в Україні. Рекомендації з освітньої політики / [під заг. ред. Локшиної О. І.]. – К. : К. І. С., 2004. – С. 64–77.
2. Вікторов В.Г. Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз): [Монографія] / В.Г. Вікторов. – Дніпропетровськ: Пороги, 2005. – 286 с.

3. Горленко О.А. Создание систем менеджмента качества в организации: [Монография] / О.А. Горленко, В.В. Мирошников. – М.: Изд.-во «Машиностроение», 2002. – 126 с.
4. Іванюк І. Міжнародні порівняльні дослідження як інструмент моніторингу якості освітніх систем / І. Іванюк // Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / [за заг. ред. Локшиної О.І.]. – К.: К. І. С., 2004. – С. 48-59.
5. Казерманьян В.С. Научно-методические основы мониторинга образовательных программ высшего и среднего профессионального образования. / В.С. Казерманьян, М.Г. Гарунов, Л.Г. Семушина // Содержание, формы и методы обучения в высшей школе: Аналитические обзоры по основным направлениям развития высшего образования / НИИВО; Вып. 10. – М., 1999.
6. Кісіль М. В. Моніторинг як складова системи управління якістю вищої освіти / М. В. Кісіль // Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: Європейський контекст : матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2009. – С. 188 – 190.
7. Кулемин Н.А. Управления образовательными учреждениями на основе квалитетического подхода (теоретико-методологический аспект): автореф. дис. канд. пед. н. / Н.А. Кулемин – Ижевск, 1997. – 19 с.
8. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика / Т.О. Лукіна, О.О. Патрикаєва / Відкрита педагогічна школа. – К.: Плеяди, 2005. – 111 с.
9. Макаров А.А. Методология и методы системной организации комплексного мониторинга качества образования: автореф. дис. д-ра техн. наук / А.А. Макаров. – М., 1999. – 22 с.
10. Майоров А.Н. Мониторинг в образовании. Книга 1. / А.Н. Майоров. – Спб: Образование и культура, 1998. – 344 с.
11. Матрос Д.Ш. Управление качеством образования на основе новых информационных технологий и образовательного мониторинга. Изд-е 2. / Д.Ш. Матрос, Д.М. Полев, Н.Н. Мельникова. – М.: Педагогическое общество России, 2001. – 128 с.
12. Мозгарев Л.В. Теория и практика мониторинга качества образования в Воронежской области: Вып.2. / Л.В. Мозгарев, В.П. Панасюк., Ю.А. Савникова, В.И. Чекунов. – Воронеж: НРЦРО, 2001. – 102 с.
13. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи. / Під заг. ред. О.І. Локшиної. – К.: К.І.С., 2004. – 128 с.
14. Моніторинг: Практика впровадження [Текст] : научное издание / Упоряд. Л.Г. Чернікова. – Київ : Плеяди, 2005. - 112 с.
15. Панасюк В.П. Школа и качество: Выбор будущего. / В.П. Панасюк – СПб.: КАРО, 2003. – 384 с.
16. Планкет Л. Разработка и принятия управленческих решений: Опережающее Управление: Сокр. пер. с англ. / Л. Планкет, Г. Хейл – М.: Экономика, 1984.– 167с.
17. Рябова З.В. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учнів 6-7-річного віку (управлінський аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / З.В. Рябова. – К., 2004. – 20 с.
18. Сапостенок П.Н. Мониторинг качества образования: понятия, задачи, функции / П.Н. Сапостенок // Управления качеством образования в интересах устойчивого развития общества: Материалы 6-й междунар. Науч. Практ. Конф., 2002 г. Минск: Секция 9. Методологические основы управления качеством образования / Под ред. С.А. Крупник. – Акад. Посеидиплом. Образования, 2002. – С. 164.
19. Фишман, Л.И. Мониторинг деятельности территориальных органов управления образованием: вопросы разработки индикаторов [Текст] / Л.И. Фишман, М.Ю. Иванов // Вестн. Самар. гос. экон. ун-та. – 2008 – № 11 – С. 122 – 126.
20. Шишов С.Е. Мониторинг качества образования в школе / С.Е. Шишов, В.А. Кальней. – М.: Педагогическое общество России, 1999. – 320 с.
21. Dombrowska Ewa, Wiącek Krystyna Budowanie systemu jakości w opraciu o wewnętrzne mirzenie jakości pracy szkoły / Ewa Dombrowska, Krystyna Wiącek // Z naszych doświadczeń. MERITUM 2 (2), 2006. – S. 31–34.
22. Ewaluacja dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Metody, nadrzędzia, dobre praktyki [Text / Redakcja: Wojciech Przybylski, Seweryn Rudnicki, Ana Szwed]. – Kraków, 2010. – 168 s.
23. Gałka Ewa O ewaluacji Część pierwsza: Ewaluacja projektów - dlaczego? [Електронний ресурс] / Ewa Gałka // Fundusze europejskie w numerze marzec-kwiecień 2008 r. – Режим доступу: http://www.fundacijaniwa.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=10
24. Niemierko B., Brzdąk J. (red.) Dwa rodzaje oceniania szkolnego. Ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne a jakość pracy szkoły. / B. Niemierko, J. Brzdąk. – Katowice: ROME «Metis», 2002.

25. Olejniczak K. Ewaluacja jako narzędzie zarządzania w sektorze publicznym, w: Gorzelak G., Tucholska A. (red.) / K. Olejniczak // «Rozwój, region, przestrzeń», Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 2007. – s. 361–396.

26. Ustawa o systemie oceniania jakości edukacji - projekt resortu [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bip.men.gov.pl/men_bip/akty_pr_1997-2006/rozp_288.php

27. Wlazło S. «Mierzenie jakości pracy szkoły (współautorka I. Dzierzgowska)» / Stefan Wlazło. – MEN Radom, 1995. – 156 s.

Стаття надійшла до редакції 07. 02. 2012

Кичула М.

Тернопольський національний економічний університет

МОНИТОРИНГ: КОМПАРАТИВНЫЙ АНАЛИЗ ПОНЯТИЯ

В статье автор делает попытку осуществить сравнительный анализ развития понятия «мониторинг» в научно-педагогической литературе Польши и Украины. Для более широкого понимания мониторинга изучаются ключевые понятия, которые используются для очерчивания содержания такого сложного феномена. Рассматриваются основные задания, которые выполняет мониторинг в образовательных системах исследуемых стран.

Ключевые слова: мониторинг, качество образования, евалуация (оценивание), управление, информация.

Kichula M.

Ternopil National University ekonomichesky

MONITORING: COMPARATIVE ANALYSIS OF CONCEPT

In the article an author gives it a shot to carry out the comparative analysis of development of concept «monitoring» in to scientifically pedagogical Poland and Ukrainian literature. For more wide understanding of monitoring key concepts are studied, which are used for the lineation of maintenance of such difficult phenomenon. It's examined basic tasks which are executed by monitoring in the educational systems of the probed countries.

Keywords: monitoring, quality of education, evaluaciya (evaluation), management, information.